

виявляється в тому, що духовна тема не тільки не зникає, а все більше і більше приваблює композиторів і є основою музичних творів концертного плану. Тому, коли ми розглядаємо духовну музику як елемент мистецтва, ми обов'язково повинні пам'ятати і про її зміст, що звернений до найвеличнішого і найпрекраснішого в душі людини [1].

Підсумовуючи вищезазначене, стає зрозумілим, чому духовна музика є дуже сильним засобом виховання. Її глибоке вивчення дає можливість відчувати себе частиною свого народу, творчо переосмислити духовні і мистецькі традиції його життя. І тому вона є важливим засобом формування творчої особистості в широкому розумінні, тобто не тільки з «технологічного», «глобалізованого» та «діджиталізованого» боку (процес створення нових творів), а й з особистісного, пов'язаного з новим світосприйняттям сучасного життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонюк В.Г. Звукове мовлення в народно-побутовому вжиткові українців. Нариси з етнології. Посібник. Київ, «Обрії», 2016.
2. Дем'янчук В. П. Теорія та практика роботи з дитячим хором. Тернопіль., «Астон», 2001.
3. Завальнюк А.Ф. Микола Леонтович. Повне зібрання хорової та педагогічної спадщини (з передмовою та коментарями). До 140-ї річниці від дня народження. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 688с.
4. М. Леонтович Духовні хорові твори. Київ: Музична Україна. 2003.

Василь ГУБ'ЯК,

кандидат історичних наук, доктор філософії
в галузі українознавства, доцент, член-кореспондент АНВО України,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Теребовлянського фахового коледжу культури і мистецтв;

Марія ГУБ'ЯК,

лауреат I-го ступеня Міжнародного конкурсу
«TalantMixUkraine» (Іспанія-Україна, 2023),
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Теребовлянського фахового коледжу культури і мистецтв.
vasildm54@gmail.com

КОНКУРС «НАДІЯ-25» ЯК ДУХОВНО-МИСТЕЦЬКИЙ РОЗВИТОК ОБДАРОВАНОЇ МОЛОДІ

***Анотація.** Виховання на основах етнопедагогіки, християнської моралі, духовно-мистецької культури – жанрів та видів мистецтва, розкриття творчих талантів мистецько-обдарованої молоді, спрямоване на розкриття і вдосконалення їхнього потенціалу і обрання мистецької спеціальності.*

Відродження України неможливе без пробудження національної свідомості українського народу і, насамперед, підрастаючого покоління. Наукові дослідження переконливо доводять, що дитина повинна постійно перебувати під впливом духовної культури, спадщини та традицій свого народу.

Національний компонент змісту шкільної освіти дає змогу будувати всю навчальну і виховну, класну та позакласну роботу в чіткій системі, послідовності й безперервності. І саме складові українського народознавства, на змісті яких побудовані Концепція виховання особистості в умовах розвитку української державності, основні положення Державної національної програми «Освіта: Україна ХХІ століття».

Ключові слова: духовно-мистецький розвиток, обдарована молодь, Конкурс – «НАДІЯ», розвиток молоді.

Постановка проблеми. В рамках авторського Проєкту наукової освітньо-мистецької лабораторії «Мелос» з 1997 р. у Тербовлянському вищому училищі культури (зараз фаховий коледж культури і мистецтв), щорічно з 2000 року згідно з Положенням, реалізовується авторський Проєкт Губ'яка В.Д. конкурс-фестиваль «Надія», який проводиться з метою виявлення і підтримки обдарованої молоді до мистецтва та проведення профорієнтаційної роботи викладачами коледжу.

Із вдячністю зазначу, що маючи здорові і амбітні плани ставати кращими і фаховішими, ідею створення лабораторії «Мелос» підтримали тодішні директор училища Олійник Орест Михайлович, заслужений діяч мистецтв України та начальник управління культури Тернопільської ОДА – Бачинський Валерій Йосипович, заслужений діяч мистецтв України.

Відповідно до Положення про Міжрегіональний конкурс-фестиваль мистецтв «Надія», затвердженого наказом Департаменту культури та туризму Тернопільської ОВА від 16 січня 2025 року № 13/02.1-14, зареєстрованого в Західному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції 24 січня 2025 року за № 9/645, Наказу Департаменту культури та туризму Тернопільської ОВА про підготовку та проведення XXV Міжрегіонального конкурсу-фестивалю мистецтв «Надія», з метою виявлення обдарованих, талановитих учнів, набуття досвіду сольного та асамблевого публічного виконавства, розкриття можливостей, творчого потенціалу та професійного самовизначення учнів у Тербовлянському фаховому коледжу культури і мистецтв (Олена Ткачук): підготувати та провести 28 лютого 2025 року XXV Міжрегіональний конкурс-фестиваль мистецтв «Надія».

Затвердити склад журі XXV Міжрегіонального конкурсу-фестивалю мистецтв «Надія»: БАЙТАЛЮК Світлана Анатоліївна – директор департаменту культури та туризму обласної військової адміністрації, голова журі; ТКАЧУК Олена Петрівна – виконувач обов'язків директора Тербовлянського фахового коледжу культури і мистецтв, заступник голови журі; ЯВОРСЬКА Інга Іванівна – голова предметно-циклової комісії /далі ПЦК/ «Фортепіано та концертмейстерський клас» Тербовлянського фахового коледжу культури і мистецтв, секретар журі.

Члени журі: ВЕРМІНСЬКИЙ Володимир Євгенович – директор Тернопільського обласного методичного центру народної творчості;

ГРАДОВИЙ Володимир Степанович – голова ПЦК «Народне інструментальне мистецтво» (духові інструменти) Тербовлянського фахового коледжу культури і мистецтв (далі ТФККіМ); ГУБ'ЯК Василь Дмитрович – автор проекту, кандидат історичних наук, доцент, викладач-методист ТФККіМ, член-кореспондент Академії наук вищої освіти України /АНВО України/; ЗАБИГАЙЛО Лариса Аркадіївна – голова Тернопільської обласної організації профспілки працівників культури України (за згодою); КОЗАК Галина Ярославівна – голова ПЦК «Видовищно – театралізовані заходи» ТФККіМ; КРАКІВСЬКА Ірина Валентинівна – голова ПЦК «Народна хореографія» ТФККіМ; ЛЕЩУК Ольга Василівна – голова ПЦК «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» ТФККіМ; ЛИПКА Віталіна Іллівна – голова ПЦК «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» ТФККіМ; МОКЕЙ Людмила Іванівна – голова Тернопільської обласної організації профспілки працівників освіти і науки (за згодою); СМІЛЬСЬКИЙ Ігор Михайлович – заступник Тербовлянського міського голови з питань діяльності виконавчих органів влади (за згодою); СТЕЧИШИН Алла Василівна – депутат Тернопільської обласної ради, кандидат юридичних наук (за згодою); СТРОЙВАНС Лідія Михайлівна – голова ПЦК «Народне пісенне мистецтво» ТФККіМ.

Відповідальна за проведення конкурсу – ЛІСОВА Наталія Володимирівна, досвідчений педагог, викладач вищої категорії, завідувачка відділенням ТФККіМ.

Згідно умов до участі в Конкурсі-фестивалі запрошується творчо обдарована молодь з різних регіонів України, а саме: учні 7-9 класів ЗОШ I-III ступенів та старших класів шкіл мистецтв, які навчаються у початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах, художніх студіях, беруть участь в аматорських колективах.

Конкурс-фестиваль проводиться щорічно у номінаціях:

”Декоративно-прикладне мистецтво”; ”Народне пісенне мистецтво”; ”Фортепіано”; ”Народне інструментальне мистецтво” (духові та народні інструменти); ”Режисура видовищно-театралізованих заходів”; ”Народне хореографічне мистецтво”; ”Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”.

Підсумки проведення XXV Міжрегіонального конкурсу «НАДІЯ» – 2025: Учасники у номінаціях: «ВТЗ» / Видовищно-театралізовані заходи/ – 19 (8 учнів, 3 колективи); Фортепіано – 23; Народні інструменти – 17; Духові інструменти – 18; Народне пісенне мистецтво – 36 (26 учнів – 1 колектив); Хореографія – 330 (1 учень і 24 колективи); ДПМ /Декоративно-прикладне мистецтво/ – 23; Бібліотечна справа – 13. Загальна кількість учасників – 479.

Конкурсанти представляли райони: **Кременецький район – 73 учні:** Великодедеркальська громада – 5 учнів; Лановецька громада – 1 колектив (10 учнів); Почаївська громада – 1 колектив (14 учнів); Шумська громада – 3 колективи (44 учні); Чортківський район – 85 учнів; Більче-Золотецька громада – 4 учні; Борщівська громада – 3 учні, 1 колектив (15 учнів); Бучацька громада – 4 учні; Васильковецька громада – 1 колектив (23 учні); Гусятинська громада – 1 учень; Копичинецька громада – 9 учнів; Монастириська громада – 2 учні; Скала-Подільська громада – 7 учнів, 2 колективи (14 учнів); Товстенецька громада – 2 учні; Трибухівська громада – 1 учень. **Тернопільський район – 206 учнів:** Байковецька громада – 1 учень і 1 колектив (14 учнів); Бережанська громада – 13

учнів і 3 колективи (57 учнів); Великоберезовицька громада – 2 учні; Великобірківська громада – 3 учні; Великогаївська громада – 2 колективи (34 учні); Збаразька громада – 3 учні та 1 колектив (4 учні); Козівська громада – 7 учнів; Микулинецька громада – 2 учні та 1 колектив (12 учнів); Підволочиська громада – 3 учні; Підгаєцька громада – 4 учні та 1 колектив (15 учнів); Скалатська громада – 15 учнів та 1 колектив (10 учнів); Теребовлянська громада – 27 учнів і 3 колективи (27 учнів); Тернопіль – 11 учнів та 3 колективи (26 учнів); Львівська область – 1 учень і 1 колектив (24 учні).

Володарі Гран-прі «Надія»-2025:

Інструментальне мистецтво (Фортепіано): Ружицька Софія Андріївна *Тернопільська обл., Чортківський р-н, с-ще Скала-Подільська.* Викладач Кустіцька Наталія Вікторівна.

Інструментальне мистецтво (Духові інструменти): Тимофєєвич Віталій Петрович (Флейта). *Учень 8 класу ТМШ №1 ім. В. Барвінського, 9 класу ТНВК № 15 ім. Л. Українки.* Викладач Тomin Тарас Богданович, *концертмейстер* Тomin Ірина Богданівна.

Пісенне мистецтво: Лебідь Олена Миколаївна, *Скалатська музична школа.* Викладач Марків Оксана Романівна, *концертмейстер* Сокирка Ольга Степанівна.

Декоративно-прикладне мистецтво: Смерека Христина Ігорівна, *Бережанська художня школа.* Викладач Шарамко Любов Омелянівна.

Інструментальне мистецтво (Народні інструменти): Чайківський Назарій Петрович, *Козівська початкова спеціалізована школа мистецтв,* Викладач Буковський Богдан Іванович.

Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: Глембоцька Катерина Романівна, *Теребовлянська спеціалізована школа-ліцей, 9 клас.*

Видовищно-театралізовані заходи: Байда Юліана Ігорівна. Викладач Стельмах Світлана Василівна, *головний режисер Тернопільської обласної філармонії. Театральна студія «Крила» смт. Підволочиськ.*

Відрядно, що значний відсоток учасників конкурсу «Надія» стають студентами нашого навчального закладу. Це є результатом профорієнтаційної роботи. Треба сказати, що два учасники I-го конкурсу «Надія»-2000 року – Юрій Куземко (закінчив магістратуру Одеської консерваторії ім. Нежданової по класу баяна) та Ігор Смільчак (закінчив магістратуру Львівської музичної академії ім. М. Лисенка по класу акордеона) сьогодні викладачі нашого коледжу.

За 25 проведених конкурсів-фестивалів «Надія» прийняло участь більше семи тисяч обдарованих учнів, які влилися у студентські лави мистецьких закладів культури, освіти, стали високопрофесійними фахівцями у цих сферах.

З упевненістю стверджую, що в планах коледжу на календарі нової доби буде вписано ще багато добрих, перспективних справ та імен. Переконані в тому, що стрілки барометра діяльності коледжу завжди показуватимуть «ясно». Бажаємо кожному конкурсанту щасливих світанків, миру, здоров'я, плідних здобутків, нових ідей, злетів, оптимізму, а головне віри в себе та Україну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Літопис Теребовлянського вищого училища культури (1940-2000): Культуролог.-мистец. Альманах. Автор, ред.-упоряд. В.Д. Губ'як. Львів: Те-Рус,

2011. 224 с.

2. Матеріали власного архіву (епістолярій) проведення конкурсів-фестивалів «Надія» – 2000-2025 р.р.

Тетяна ЗАДОРОЖНА,
асистентка, аспірантка Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Тернопіль, Україна
taniaz2903@gmail.com

науковий керівник:
кандидат мистецтвознавства, професор,
заслужений діяч мистецтв України,
завідувач кафедри музикознавства та
методики музичного мистецтва
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
Богдан ВОДЯНИЙ

МУЗИЧНО-ТЕКСТОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ТВОРІВ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ ЯК ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ВОКАЛІСТА ВИКОНАВЦЯ

***Анотація.** У статті здійснено музично-текстологічний аналіз творів духовної музики як важливого чинника професійного становлення вокаліста-виконавця. Досліджено значення духовної пісні у формуванні вокальної майстерності в парадигмі концептосфери української академічної пісні. Визначено роль духовних вокальних творів у розвитку інтерпретаційних навичок, емоційно-образного мислення та стилістичної виразності виконавця.*

Особливу увагу приділено когнітивним, семантичним і музично-стилістичним аспектам аналізу концептів, з урахуванням їхнього впливу на професійне та особистісне становлення вокаліста. Дослідження містить порівняльний аналіз впливу духовної та української академічної музики на емоційні та когнітивні процеси за визначеними критеріями.

***Ключові слова:** концептосфера, українська духовна пісня, українська академічна пісня, музично-текстологічний аналіз, алгоритм аналізу, духовне становлення, вокаліст-виконавець, музична інтерпретація, вокальне мистецтво, інтерпретація, семантика, художнє мислення, виконавська майстерність, професійна підготовка, музична культура.*

Духовна пісня – це джерело глибоких моральних ідей, що впливають на світогляд людини, її емоційний стан і духовний розвиток. Вона виконує роль зв'язку між минулим і сучасністю, передаючи культурну спадщину крізь гармонію мелодій і смислову глибину текстів. Українська духовна пісня, поєднує